نقل قول خبر

امیر عبداللهیان
وزیر امور خارجه
علاوه بر دیپلمات‌های مستقر در نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در عراق، ۴۵تن از همکاران وزارت امور خارجه نیز به‌صورت داوطلبانه در ارتباط با سرکنسولگری‌های کشورمان در کربلا، نجف و بصره به زائران خدمات کنسولی ارائه می‌دهند. / مهر

ناصر کنعانی
سخنگوی وزارت امور خارجه
برچسب جدید تحریمی نیز همچون تحریم‌های غیرقانونی قبلی آمریکا علیه وزارت اطلاعات، خللی در عزم خدمتگزاران امنیت مردم ایران در این نهاد سرافراز ایجاد نمی‌کند. تحریم وزیر اطلاعات با توسل به اتهام واهی به خوبی گویای آن است که طراح این سناریو دولت آمریکاست. / ایرنا

علیرضا صباحی‌فرد
فرمانده نیروی پدافند هوایی ارتش
با اعلام سازمان بین‌المللی هوانوردی آسمان ایران امن‌ترین آسمان غرب آسیاست. پس از اعلام امنیت آسمان ایران، تعداد پروازهای عبوری از آن به ۳ تا ۴برابر افزایش یافته است. کار نیازمند افزایش فعالیت‌های پدافند بود که این کار را انجام دادیم تا منافع کشور تامین شود. / مهر

مجلس

راه رسیدن به توافق سودمند

سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس بر ضرورت تعیین تکلیف مسائل پادمان میان ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تأکید کرد. ابوالفضل عمویی درباره چرایی اهمیت پایان یافتن موضوعات پادمانی گفت: بسته شدن پرونده موضوعات باقی مانده همکاری‌های پادمانی در این مرحله به این دلیل مهم است که اگر این پرونده باز بماند به جهت شیطنت‌هایی که ممکن است شکل بگیرد باعث پایدار نماندن توافق می‌شود. وی افزود: جمهوری اسلامی به این جهت مذاکرات را دنبال می‌کند که به یک توافق پایدار و سودآور دست پیدا کند و درصورتی که به یک توافق غیرپایدار دست پیدا کنیم ادامه مذاکرات از منطق خالی است به همین جهت ما فکر می‌کنیم بازماندن پرونده پادمانی به چالشی برای پایداری توافق هسته‌ای تبدیل خواهد شد. نماینده مردم تهران تأکید کرد: در عین حال باید توجه کرد موضوعات باقی مانده مبهم است و به اینکه آژانس به گزارش‌های بی‌اعتبار سرویس‌های جاسوسی استناد کرده است، به این موضوع انتقاد داریم و فکر می‌کنیم این نوع رفتارها حاصل نگاه سیاسی به جای نگاه فنی به پرونده هسته‌ای ایران است. وی در پایان تصریح کرد: ما بیشترین همکاری‌ها را با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی داشتیم و بیشترین بازرسی‌ها از کشورمان انجام شده است. اکنون نزدیک یک پنجم کل بازرسی‌های انجام شده از مراکز هسته‌ای در جهان، از ایران انجام شده اما سؤال اساسی این است که هرقدر همکاری را بیشتر انجام دادیم سؤالات آژانس پایان نیافته است. / همشهری

سیاست

مرگ ملکه انگلیس و روابط با ایران

کارشناس مسائل بین‌الملل گفت: نظام پادشاهی بسیار سنتی بر انگلیس حاکم است و با مرگ ملکه و تغییر حاکمیت در این کشور تفاوت ماهوی در روابط و مناسبات ایران با انگلیس ایجاد نشده است. حسن عابدینی درباره روابط ایران و انگلیس در ۷۰سال حکومت الیزابت دوم بر این کشور گفت: با مرگ ملکه، تحول خاصی در ساختار نظام سیاسی انگلیس اتفاق نیفتاده است که تصور کنیم ممکن است موجب تغییر در روابط خارجی این کشور با جمهوری اسلامی ایران شود. این کارشناس مسائل بین‌الملل با یادآوری اینکه انگلیس دارای نظام پادشاهی سلطنتی و در ۷دهه گذشته سیاست استعمارگرانه خود را در قبال کشورهای جهان اعمال کرده است، رفتارهای این کشور در برابر مردم ایران را غیرقابل گذشت دانست. عابدینی بیان کرد: انگلستان در ماجرای کودتای ۲۸مرداد که اسناد آن هم منتشر شد، دخالت‌های بسیاری داشته است. همچنین در موضوع سرنگونی هواپیمای مسافربری جمهوری اسلامی ایران هم که اسناد مربوط به آن هم منتشر شده است، دولت بریتانیا از آمریکا می‌خواهد که مشخص کند لندن چه موضعی را در قبال سرنگونی هواپیمای مسافربری اتخاذ کند. وی با اشاره به نقش انگلیس در جنگ عراق علیه ایران یادآور شد: بریتانیا همواره حمایت‌هایی را در جریان جنگ تحمیلی صدام علیه ایران از رژیم این کشور داشت و همواره از این تجاوز حمایت می‌کرد و همچنین کارشکنی‌های فراوانی نیز در قبال فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای ایران انجام می‌داد. کارشناس مسائل بین‌الملل ادامه داد: حتی فراموش نمی‌کنیم که در قبال فتنه‌ای که در کشور ایجاد شده بود، سفیر انگلیس در تهران شخصا در ناآرامی‌ها شرکت کرده بود که توسط نیروهای امنیتی دستگیر شد. عابدینی تصریح کرد: تا دیروز مادر حاکمیت این کشور را در دست داشت و از امروز حاکمیت در دست پسر ملکه است. بنابراین می‌توان گفت نظام پادشاهی بسیار سنتی بر انگلیس حاکم است و تفاوت ماهوی در روابط و مناسبات ایران با انگلیس ایجاد نشده است. / ایرنا

عکس: همشهری / امیرحسامی‌نژاد

اربعین؛ گفتمان وحدت‌ساز و امت‌ساز

راهپیمایی اربعین دستاوردهای زیادی برای اجتماع شیعیان دارد؛ هر چند باید نسبت به آسیب‌های آن هوشیار بود

گزارش
صفیه رضایی
روزنامه‌نگار

پیوند ۲ارزش «زیارت با پای پیاده» و «زیارت امام حسین(ع)» در روز اربعین، زمینه اجتماع چند میلیونی شیعیان تحت عنوان پیاده‌روی اربعین است؛ اجتماعی که در طول تاریخ تشیع، بستر ذهنیت مذهبی و تفکر دینی مردم بوده است؛ تا جایی که بعد از سقوط صدام در عراق، این سنت دیرینه معنوی از پی گرفته شد و قرائت جدیدی را از الگوی هویت دینی در دنیای معاصر منعکس کرد. البته جهانی که در گرداب مدرنیته و فردگرایی دست و پا می‌زند، کمتر می‌تواند فهم صحیحی از این رویداد داشته باشد و تنها اندیشه تشیع است که می‌تواند جامعیت پیاده‌روی اربعین را درک کند؛ مراسمی که هر چند در فاصله زمانی کوتاهی اتفاق می‌افتد، اما اثرات جهانی، منطقه‌ای و بین‌المللی آن در سطح یک ابررویداد است. همین امر موجب شده که رهیافت‌ها، رویکردها و بازتاب‌های مختلفی از این رویداد در سطح رسانه‌های جهانی مخابره شود؛ بازتاب‌هایی که گاه مربوط به اهمیت جایگاه پیاده‌روی اربعین است و گاه تلاش می‌کند که با هدف خصومت، تصویری ناهماهنگ و ناموزون از این آیین جهانی شیعیان را به تصویر بکشد؛ از این‌رو پیاده‌روی اربعین تنها یک رخداد فرهنگی شیعیان نیست که با گستره و بازتاب جهانی، مرزهای سیاسی و اجتماعی را درمی‌نوردد و عکس‌العمل‌های مختلفی را در بر دارد، بلکه گستره اهمیت این آیین، تا جایی است که گاه رسانه‌های معاند جریان شیعی، نه‌تنها خبری از این رویداد مخابره نمی‌کنند، بلکه به نادرست اخبار جعلی از این آیین منتشر می‌کنند. به‌عبارت دیگر پیاده‌روی اربعین نه در سطح یک مناسک شیعی قابل بررسی است که شاکله زیارت را برای آن تصویر کنیم و نه آیینی که هر ساله تکرار می‌شود، بلکه یک گفتمان و باور وحدت‌ساز و امت‌ساز است که خود می‌تواند محور دیپلماسی فرهنگی و مذهبی باشد، لایه‌های مردمی و اجتماعی را دچار دگرگونی کند و مرزها را در دامنه جغرافیای سیاسی و اجتماعی کمرنگ و محو سازد. به علاوه اینکه ماهیت پیاده‌روی اربعین در مردمی بودن است؛ این ویژگی می‌تواند در کنار ایجاد الفت و صمیمیت، تمامی ابعاد و گستره مربوط به آیین اربعین را در خود تعریف کند؛ به این معنا که از حضور داوطلبانه در مراسم اربعین گرفته تا ایثار و پذیرایی از زائران، مهمان‌نوازی‌ها، شعارها و نوحه‌ها در قالب تحرک مردمی انجام می‌شود. سیدرضا تقوی، نماینده مجلس در این زمینه معتقد است که اربعین به‌لحاظ اعتقادی در فرهنگ تشیع در راستای فرهنگ عاشورا قرار دارد؛ یعنی عاشورا و اربعین در یک جهت هستند و تجلیل از اربعین یعنی تجلیل از شهدایی که در عاشورا و در رکاب امام حسین (علیه‌السلام) به شهادت رسیده‌اند. درواقع اربعین مانور سیاسی است که مسلمانان و علاقه‌مندان به عاشورا در آن شرکت می‌کنند تا از این طریق بذر آگاهی را در دل‌ها بکارند.

دستاوردهای سیاسی اربعین

راهپیمایی اربعین پدیده‌ای است که جدا از نیت کنشگران آن به متن سیاسی تبدیل شده است؛ متنی پر از تفسیرهای گوناگون که راهپیمایان اربعین هر یک در افق فکری خود همراه با سنت‌ها و ارزش‌های آن تفسیری متناسب از آن می‌کنند. این ابعاد سیاسی را می‌توان در افزایش قدرت نرم و اقتدار جهان اسلام، وحدت و همگرایی در جهان اسلام، بسیج سیاسی شیعیان، همبستگی در سایه هویت شیعی، شبکه‌سازی اجتماعی و فرهنگی و ایجاد نظم جدید اجتماعی دید و نظاره کرد. به‌گفته وزیر ارشاد، اربعین محور وحدت و نقطه اتصال ملت‌های مسلمان و جهان است. در همایشی نیز که هفته گذشته تحت عنوان اربعین در دانشگاه علامه طباطبایی برگزار شد موارد بالا مورد تأکید قرار گرفت و اهمیت آسیب‌شناسی چالش‌های اربعین مورد بررسی واقع شد؛ به‌ویژه که در این دوره اربعین با استقبال بی‌نظیر شیعیان مواجه شده و البته که ابعاد سیاسی آن گسترده‌تر از گذشته نیز هست. به باور مرتضی کتبی، استاد دانشگاه، اربعین دارای ظرفیت‌های بزرگی است؛ چراکه ما یک‌میلیارد و اندی مسلمان در جهان هستیم و می‌توانیم از این ظرفیت عظیم استفاده کنیم و این جنبش سوم را با اربعین به‌عنوان هسته مرکزی مقاومت شکل دهیم. به باور وی، هنوز حد و حدود و چارچوب این ساختار اربعین برایمان مشخص نیست.

آسیب‌هایی که می‌تواند نباشد

با وجود اهمیت مرجعیت شیعی در منطقه در ایجاد همبستگی و تقویت هویت شیعی در کنار ایجاد امت واحد شیعی در پرتو آموزه‌های عاشورایی همواره چالش‌هایی از جانب دشمنان در منطقه و عرصه بین‌المللی وجود دارد که بیشترین آن در قالب رویکرد رسانه‌ای قابل بررسی و سنجش است. راهبرد رسانه‌های استکبار نیز در قالب چند الگو است؛ نخست اینکه به هیچ عنوان خبر اجتماع شیعیان در عراق را منتشر نمی‌کنند و به باوری آن را در سکوت خبری فرومی‌برند و دوم اینکه انتشار خبر همراه با تلقی خود با هدف ضربه زدن به جریان شیعی و پیاده‌روی اربعین و ترسیم فضای سیاه‌نمایی شده از آن. به‌عنوان نمونه بی‌بی‌سی فارسی در این سال‌ها تلاش کرده اهمیت پیاده‌روی اربعین را تقلیل دهد یا فرانس‌پرس که به ترویج اسلام‌هراسی می‌پردازد، تلاش می‌کند تا مذهب شیعه را بر مبنای خشونت و ریختن خون نشان دهد. البته هستند رسانه‌هایی که گزارش‌هایی را در قالب رویکرد مردمی از پیاده‌روی اربعین نشان داده‌اند، اما رویکرد نهادین آنها در سیاسی جلوه دادن اجتماعی فرهنگی و مذهبی است با هدف اینکه منطقه، ایران و عراق را ناامن و حتی پیاده‌روی اربعین را دستاویز دولت شیعی ایران نشان دهند. تحریف تشیع و انحرافی نشان دادن اربعین یکی از آسیب‌هاست که راهبرد سلفی-تکفیری در برابر راهپیمایی اربعین ناظر به امنیتی‌سازی این راهپیمایی است. تروریست‌ها نیز هر لحظه می‌خواهند زهر خود را بریزند؛ هر چند نیروهای حشدالشعبی با کمک نیروهای ایرانی تاکنون همه آنها را ناکام گذاشته‌اند. تبلیغ جریان‌های انحرافی، ترویج خرافات و سوءرفتارهای مذهبی، اسلام‌هراسی و شیعه‌هراسی، اختلاف‌افکنی میان تشیع و تسنن (تشدید تضاد مذهبی) و دولتی نشان دادن آن، از اهداف معاندان است. هم‌اکنون که سیل مشتاقان در عراق و مرزها زیاد شده است تصویرسازان و رسانه‌های معاند سعی دارند که این اجتماع شورانگیز را تخریب و دولت ایران و عراق را ناتوان در مدیریت آن بدانند؛ هر چند که مشکل حمل‌ونقل و زیرساخت جاده‌ای از مشکلات کشور همسایه عراق بوده و مربوط به امسال نیست؛ ضمن اینکه وقتی ۲۰میلیون زائر، آن هم بعد از ۲سال غربت به‌خاطر کرونا وارد عراق می‌شوند، طبیعی است که کمبود جا یا حمل‌ونقل وجود داشته باشد. همین مسئله دستاویز عده‌ای شده تا در رسانه‌ها یا در توییتر علیه دولت ایران هجمه ایجاد کنند که البته باز هم نشان از ضعف آنها در برابر اشتیاق شیعیان است؛ اشتیاقی که هر چند مسئولان می‌گویند به مرزها دیگر نیایید، اما عاشقان حسین(ع) بی‌تاب‌تر می‌شوند. به‌نظر می‌رسد که بالاترین دستاورد اربعین همین جنبشی است که سال به سال بر گستره آن افزوده می‌شود. رهبر معظم انقلاب فرموده‌اند: «... پیاده‌روی اربعین یک حادثه و پدیده الهی است... یک نعمت پایدار است... راهپیمایی اربعین را شکر کنید... .»

بزرگ‌ترین تشکل اصولگرایان در کشور ارزیابی عملکرد یکساله دولت سیزدهم را منتشر کرد

عبور از چالش‌ها و امید به آینده‌ای درخشان

گزارش ۲

شورای ائتلاف نیروهای انقلاب طی گزارشی عملکرد یکساله دولت حجت‌الاسلام سیدابراهیم رئیسی را ارزیابی کرد. در این ارزیابی با اشاره به روند برگزاری انتخابات آمده است: انتخابات سیزدهمین دوره ریاست‌جمهوری با حضور ۲۹میلیونی، مشارکت ۴۹درصدی و رأی ۶۲درصدی آیت‌الله رئیسی، تبدیل به خلق حماسه‌ای دیگر در تابلوی افتخارات ملت بزرگ ایران شد. روح حاکم بر پیام رهبر معظم انقلاب در فردای پس از انتخابات ریاست‌جمهوری سیزدهم «حماسه دیدن» رویدادی بود که در آن اردوگاه وسیع تحریم‌گران انتخابات ناکام ماند و مردم با وجود تخریب‌ها، ناامیدسازی‌ها، ناکارآمدی‌های اقتصادی و شیوع کرونا به پای صندوق رأی آمدند و آرای خود را به صندوق‌ها ریختند.

دولتی که رئیسی تحویل گرفت

این گزارش می‌افزاید: «یک‌سال از سپردن سکان اداره کشور به دولت سیزدهم می‌گذرد؛ دولتی که به ریاست آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی و با شعار «دولت مردمی، ایران قوی» کار خود را آغاز کرد و به اذعان کارشناسان و ناظران ازجمله دولت‌هایی بوده که میراث‌دار مشکلات، ضعف‌ها و کاستی‌های فراوانی از دولت پیشین بوده است. مروری بر کارنامه اقتصادی دولت روحانی نشان می‌دهد، رویکرد و عملکرد دولت یازدهم و دوازدهم به چه میزان برای کشور تهدیدزا و نگران‌کننده بوده است.» در بخش دیگری از گزارش شورای ائتلاف آمده است: «دولت سیزدهم زمام امور قوه مجریه را با تورم ۵۸درصدی به‌دست گرفت و با توجه به اینکه تورم در ۲بخش خدمات و کالاست، در بخش مربوط به خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها و درمجموع غذا به میزان ۷۲درصد بود. در سایر شاخص‌های اقتصادی نیز دولت روحانی در بدترین وضعیت ممکن، زمام امور را به دولت سیزدهم سپرد.»

دولت مردم

شورای ائتلاف نیروهای انقلاب اسلامی در ادامه با اشاره به اینکه دولت سیزدهم تنها دولت مختص تهرانی‌ها نبود در توضیح این مطلب آورده است: «گواه این گزاره، انجام ۳۱سفر استانی و ۵۰سفر رئیس جمهور همراه با اعضای کابینه دولت به شهرستان‌ها طی ۵۳هفته گذشته است. با این حساب، مردم همه استان‌های کشور طی ۱۲ماه گذشته حداقل ۲ و گاهی ۳بار میزبان رئیس‌جمهور و وزرای دولت بوده‌اند. بررسی سفرهای استانی رئیس‌جمهور نشان می‌دهد، میانگین انجام سفرهای استانی دولت سیدابراهیم رئیسی در ۳۶۵روز نخست عمر دولت روی عدد ۱۲روز یک‌بار ایستاده است؛ عددی که در دولت احمدی‌نژاد هر ۱۸روز و در دولت روحانی هر ۴۰روز یک‌بار بوده است.»

در دست گرفتن شعارهای انقلاب

از نگاه این تشکل سیاسی، برجسته کردن و در دست گرفتن شعارهای انقلاب ازجمله فسادستیزی، ایجاد هماهنگی بیشتر میان قوای کشور، عبور افتخارآمیز از کرونا و مسئولیت‌پذیری و خودداری از فرافکنی و بهانه‌تراشی بخشی از ویژگی‌های دولت سیزدهم دانسته شده و آمده است: «شرطی نکردن انجام وظیفه و گره زدن رفع مشکلات به خارج از کشور، حمایت بیمه‌ای از ۶میلیون فرد بدون بیمه پایه ۳دهک پایین درآمدی به‌صورت رایگان، تقویت سیستم بهداشت و درمان کشور و اجرای قانون تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری بعد از ۱۵سال انتظار ازجمله اقدامات دولت برای گره‌گشایی از امور کشور بود.» در این گزارش آمده است: «پیگیری دیپلماسی فعال و انقلابی و اجرای سیاست تنش‌زدایی و تعامل با همسایگان و انجام ۶سفر به کشورهای همسایه در یک سال و میزبانی از ۹مقام ارشد کشورهای جهان را می‌توان بخشی از سیاست خارجی دولت سیزدهم در یک سال گذشته دانست؛ سیاستی که هم به افزایش صادرات کشور کمک بسزایی کرد و هم، روابط دیپلماتیک ایران را با کشورهای منطقه تعمیق بخشید؛ موضوعی که منجر به افزایش درآمدهای دولت و در نتیجه افزایش سطح حقوق و درآمد کارگران و بازنشستگان، پرداخت بدهی دولت به بانک مرکزی و جبران کسری بودجه و در نتیجه کاهش تورم شد.»

شورای ائتلاف نیروهای انقلاب اسلامی با بیان اینکه در دولت سیزدهم، تیغ تحریم‌ها برنده‌تر از قبل شد، اما این موضوع دولت را متوقف نکرد، آورده است: «در یک سال گذشته با احیای دیپلماسی انرژی و اجرای راهبرد بی‌اثرسازی تحریم‌ها و پیگیری‌ها، در نتیجه قراردادهای سوآپ نفتی، کشت فراسرزمینی، تفاهم‌های گازی به ارزش ۴۰میلیارد دلار به امضا رسید که این موضوع منجر به رشد صادرات نفتی و میعانات گازی کشور و نیز وصول مطالبات کشور شد. جلوگیری از قطعی گاز و برق در استان‌های شمالی در فصل سرما، ارتقای توان تولید به‌میزان ۶۰۰۰مگاوات، عبور مدیریت شده از روزهای گرم تابستان، اجرای طرح‌های ضربتی برای رفع مشکلات آبی در شهرهای مختلف کشور ازجمله در خوزستان، احیای کارخانه‌های تعطیل شده، عبور مسکن‌سازی از مرحله کلنگ‌زنی و اجرای طرح رتبه‌بندی معلمان از دیگر اقداماتی بود که از سوی دولت سیزدهم در یک سال گذشته به انجام رسیده است.» شورای ائتلاف نیروهای انقلاب اسلامی در پایان بررسی عملکرد یکساله دولت سیزدهم یادآور شده است: «خنثی‌سازی تحریم‌ها و عبور از بخشی از تهدیدات دشمن، زمینه را برای بسترهای طلوع فرصت‌های بالقوه و بالفعل ایجاد کرده است. نیروهای جبهه انقلاب باید قدردان گشایش‌های جدید باشند چرا که اکنون از مرحله انباشت تهدیدات، در حال انتقال به دوره ظهور فرصت‌های جدید هستیم. با انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ راهبرد نظام اسلامی بر نقشه‌های دشمن فائق آمده و بشارت آینده‌ای روشن برای نظام اسلامی پدیدار شده است.»

یادداشت
وحید نادری؛ کارشناس*

نظم نوین مجازی؛ ضرورت یا مصلحت

امروزه گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات و به‌تبع آن فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی به‌گونه‌ای است که در هر جای زندگی انسان‌ها، جلوه‌های حضور آنها به چشم می‌خورد. اینترنت و سرویس‌های ارائه‌شده در قالب آن، در عین حال که ابزار مفیدی برای کسب و تبادل اطلاعات هستند، اما می‌توانند مخرب نیز باشند. اینترنت ابزار قدرتمندی است که هم می‌تواند باعث فساد شود و هم ابزار آموزش و تعلیم و رشد علمی، فرهنگی و اجتماعی افراد را فراهم آورد. هم‌اکنون فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی تنها یک فضا برای سرگرمی نیست، بلکه زیرساخت اساسی بسیاری از خدمات روزمره انسان‌هاست که بدون آن نیازهای اولیه و اساسی بسیاری از آنها دچار مشکل اساسی خواهد شد. امروز دیگر نمی‌توان نسخه حذف فضای مجازی برای زندگی‌ها را تجویز کرد و توقع داشت که افراد فضای مجازی را از زندگی خود حذف کنند؛ چون بنا برگفته مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) برخی افراد در این فضا تنفس می‌کنند. اما نکته کلیدی موفقیت این فضا، مدیریت این فضا براساس رعایت حقوق حاکمیت و کاربران است. برخی افراد بدون هیچ محدودیت زمانی، ساعات بسیاری از شبانه‌روز خود را بدون اینکه هدف مشخصی برای این کار داشته باشند، صرف حضور در فضای مجازی می‌کنند، برخی برحسب عادت، روزگار خود را در فضای مجازی می‌گذرانند، برخی هم کاملا به آن اعتیاد پیدا کرده و نمی‌توانند خود را از این فضا دور کنند و عده‌ای هم عنان زندگی خود را به فضای مجازی سپرده و هر چیز واقعی و غیرواقعی که در آن می‌بینند را باور کرده و آن را سرلوحه زندگی خود قرار می‌دهند و تمام زندگی‌شان متأثر از این فضاست، ولی این تنها بخشی از کارکردهای مثبت و منفی فضای مجازی است. واقعیت تلخ‌تر تأثیر مخرب آن بر سبک زندگی افراد یک جامعه و ایجاد بحران هویت در کاربران است؛ مخصوصا در کشورهایی که همواره در معرض تغییر هویت توسط بیگانگان قرار می‌گیرند.

کاربران باید بدانند همانگونه که رسانه‌ها کارکردهای فراوان و مثبتی در شئون مختلف جوامع بشر دارند، می‌توانند به‌شدت ۳مسئله «میان‌مایگی»، «بی‌مایگی» و «سطحی بودن» را هم ترویج و به‌عنوان یک روش و سبک زندگی مطرح کنند. کاربران باید توسط حاکمیت توجیه شوند که در این فضا علاوه بر ایجاد مشکلات مالی و قانونی، اختلالات رفتاری، تأثیرات اجتماعی نامطلوب، توسعه خشونت در بین کاربران بازی‌های رایانه‌ای، خدشه‌دار شدن سلامت روان، نقض حریم خصوصی افراد، ترویج اعتیاد و مشکلات عدیده جنسی انگیزه‌شان برای ادامه زندگی کاسته خواهد شد تا حدی که نیل پستمن، جامعه‌شناس آمریکایی، رسانه‌های جمعی را باعث تخریب فرهنگ، اخلاق، روابط اجتماعی و کانون خانواده و به‌طور کلی انهدام بشریت دانسته است. این تلنگرها و ابراز نگرانی از میزان تأثیر رسانه‌ها بر افکار عمومی مخاطبان همان چیزی است که زنگ خطر ضرورت صیانت از سبک زندگی ملل مختلف را به صدا درآورده و امروز شاهدیم کشورهای گوناگون در این زمینه دغدغه دارند و با تصویب قوانین مختلف به‌دنبال مدیریت صحیح این فضا هستند.

راه‌اندازی اینترنت محلی توسط روسیه و چین، استفاده از محدودیت‌هایی برای کاربران خاص در استرالیا، تصویب حاکمیت فناوری در فضای سایبری توسط عربستان، حمایت از نهاد تنظیم‌گر دولت در هند، قانون کمیسیون تجارت فدرال، قانون حفظ حریم خصوصی ارتباطات الکترونیکی، قانون کلاهبرداری و سوءاستفاده رایانه‌ای، قانون حفاظت از حریم خصوصی آنلاین کودکان، کنترل حمله به هرزه‌نگاری غیردرخواستی و قانون بازاریابی در کشور آمریکا از مهم‌ترین این قوانین است. با توجه به بررسی‌های صورت پذیرفته درخصوص پیشرفت سرسام‌آور فناوری و رشد کاربران فضای مجازی، بعید نیست در آینده‌ای نه چندان دور، زندگی مجازی از زندگی حقیقی انسان‌ها هم مهم‌تر شده و حضور در فضای مجازی به‌عنوان اولویت اول انسان‌ها ترویج یافته و به‌عنوان یک سبک زندگی مطرح شود؛ هر چند کشور ما دارای محدودیت‌های زیادی مانند عدم‌فرهنگسازی در زمینه نحوه استفاده از فضای مجازی، عدم‌حل مشکلات عدیده کسب‌وکارهای اینترنتی، محدود ساختن آزادی بیان، حل و تفسیر نشدن مسئله دفاع از حقوق کاربران یا محدود شدن آنها، عدم‌تولید محتواهای مطلوب جهت انتشار و... درخصوص مدیریت این فضا و پیاده‌سازی طرح‌هایی در این زمینه است، ولی باید طرح آنچنان شفافیتی داشته باشد که بتواند دغدغه‌های کاربران مانند محدود شدن هر نوع خدمات خارجی اینترنتی، محدود شدن و فیلترینگ شبکه‌های خارجی، تعطیلی کسب‌وکارهای خانگی، اجبار مردم جهت استفاده از پیام‌رسان داخلی را پاسخگو بوده و به آنها این امیدواری را بدهد که این طرح صرفا جهت از دسترس خارج کردن اپلیکیشن‌های غیرمجاز و سودجو، حفظ حریم خصوصی کاربران از افراد سودجو، تشکیل صندوق حمایت از شبکه‌های داخلی، استفاده از پیام‌رسان‌های ایمن، اعطای مجوز به کسب‌وکارهای خانگی و... ایجاد و تصویب می‌شود. وجود این قوانین و طرح‌ها در جهت ایجاد یک نظم نوین در سطوح مختلف ملی و بین‌المللی نیاز اصلی جوامع بوده که براساس آن سلطه جریانات امپریالیسم‌های رسانه‌ای شکسته شده و هیچ کشوری درصدد ایجاد بحران‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی از طریق ابزار پرکاربرد فضای مجازی و شبکه اجتماعی نباشد و درصورت ایجاد آن توسط نهادهای مدنی مورد بازخواست قرار گیرد. از طرف دیگر مهارت‌افزایی در زمینه سواد رسانه‌ای، هوش دیجیتال و مهارت‌های زیستی در دنیای دیجیتال از اهمیت بالایی برخوردار بوده و غفلت از این آموزه‌ها به تغییرات فرهنگی متاثر از رسانه‌ها سرعت بیشتری می‌بخشد. در طرح یادشده باید به این مسئله توجه ویژه‌ای شده و این طرح پیاده‌سازی شود. مؤلف این مقاله درنظر دارد با پیشنهاد طرح یادشده، اختیارات صاحبان قدرت در فضای مجازی را محدود کند.

***مدیر فضای مجازی جنگ‌های نوپدید نزاجا**